

KUNNSKAPSDEPARTEMENTET
Postboks 8119 DEP
0032 OSLO

Vår ref.
2020/8442

Deres ref.

Dato
24.09.2020

Høringsuttalelse – forslag til forskrift om nasjonal retningslinje for masterutdanning i barnevern og forslag til forskrift om nasjonal retningslinje for masterutdanning i barnevernsarbeid
Referansenummer 20/1146-1

1. Innledning

Det vises til Kunnskapsdepartementets høringsbrev av 19.6.20 vedrørende forslag til forskrift om retningslinjer for to barnevernsfaglige masterutdanninger på høring: masterutdanning i barnevern og masterutdanning i barnevernsarbeid. Kunnskapsdepartementet ber høringsinstansene særlig å vurdere om innholdet i de to retningslinjene er i tråd med intensjonen med masterutdanningene og viser til vedlagte skjema med høringsspørsmål for hver utdanning.

Sekretariatet for konfliktrådene (Sfk) vil innledningsvis påpeke at ansatte i barnevernet har et særlig oppfølgingsansvar og viktig rolle knyttet til når barn og unge begår lovbrudd. Se link til Retningslinjene for barnevernets ansvar for barn som begår lovbrudd (vedlegg 2). Sfk vil begrense vår høringsuttalelse til spørsmål fem: «Er det kompetanse som mangler i høringsutkastet til forskrift? I så fall hvilke?».

2. Om konfliktrådene

Konfliktrådet er en statlig tjeneste som tilbyr gjenopprettende møter som metode for å håndtere konflikter og lovbrudd. Hensikten er at partene gjennom dialog selv kan finne fram til gode løsninger enten det gjelder å gjøre opp for konkrete skader, eller gjenopprette krenkelser og mellommenneskelige relasjoner. Det er i dag 12 konfliktråd. Sekretariatet for konfliktrådene (Sfk) har det faglige og administrative ansvaret for konfliktrådets tjenester. Sfk rapporterer til Justis- og beredskapsdepartementet.

Konfliktrådene kan benyttes både i sivile saker og i straffesaker. 1. juli 2014 fikk konfliktrådet ansvar for gjennomføring av straffereaksjonene ungdomsoppfølging og ungdomsstraff for ungdom i alderen 15-18 år, se vedlegg for mer informasjon om straffereaksjonene. Sfk har også som samfunnsoppdrag å bidra til kunnskapsbasert kriminalitetsforebygging, både nasjonalt og lokalt gjennom innhenting og formidling av erfarings- og forskningsbasert kunnskap.

3. Om masterutdanningene og om det er kompetanse som mangler

Postadresse:
Fagutvikling
Postboks 2110 Vika
0125 OSLO

Saksbehandler:
Heidi Bjurstedt

Heidi.Bjurstedt@konfliktraadet.no

Ungdomsstraff og ungdomsoppfølging er straffereaksjoner spesielt tilpasset mindreårige med et oppfølgingsbehov. Straffereaksjonene er basert på tverrfaglig, strukturert oppfølging og gjenopprettende prosess, det vil si at det legges til rette for møte mellom ungdommen og de som er rammet av lovbruddet. Målet er å styrke ungdommen til et liv uten kriminalitet. Konfliktrådet har det overordnede ansvaret for disse straffereaksjonene.

Barnevernstjenesten er en viktig samarbeidspartner i disse straffereaksjonene og deltar ofte både i konfliktrådenes koordineringsgruppe (KOG) og i ungdommens oppfølgingsteam.

KOG er et tverretattlig rådgivningsorgan for påtalemyndigheten og ungdomskordinator i saker om ungdomsstraff og ungdomsoppfølging. Ungdomskordinator leder KOG-møtene.

Ungdom som idømmes eller ilegges ungdomsstraff eller ungdomsoppfølging skal gjennomføre en individuelt tilpasset ungdomsplan med tiltak ungdommen er forpliktet til å følge. Det opprettes et individuelt og tverrfaglig sammensatt oppfølgingsteam som har ansvar for hvert tiltak i planen og som følger ungdommen gjennom hele straffereaksjonen. Barnevernstjenesten er ofte representert i ungdommens oppfølgingsteam. Eksempler på tiltak i en ungdomsplan kan være at ungdommen forplikter seg til å følge dagtilbud som skole/jobb, rustesting og rusbehandling, tiltak rettet mot voldsbruk, samtaler hos BUP og tiltak rettet mot fritidsaktiviteter.

Barnevernet har en sentral rolle når barn begår lovbrudd og som det fremkommer av høringsnotatet er juridisk kompetanse kritisk for å kunne ivareta rettsikkerheten til barn og familier, og for å kunne utføre godt barnevernsarbeid. Imidlertid savner Sekretariatet at pensum til masterutdanningene har særskilt om straffereaksjonene ungdomsstraff og ungdomsoppfølging (se vedlegg 1).

Sfk opplever at det kan variere om straffereaksjonen er godt kjent i barneverntjenesten. Derfor anbefaler Sfk at barneverntjenestens rolle overfor ungdom som begår lovbrudd, inklusiv barneverntjenestens rolle i U18-reaksjonene tydeliggjøres i masterutdanningen og at masterutdanningene bør inneholde inngående informasjon om straffereaksjonene ungdomsstraff og ungdomsoppfølging.

Vi bidrar gjerne med mer informasjon dersom det skulle være behov for det.

Vennlig hilsen
Fagutvikling

Edle Kristin Grønningsæter Pallum
Avdelingsdirektør

Heidi Bjurstedt
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevet signatur

Vedlegg 1 Straffereaksjonene ungdomsstraff og ungdomsoppfølging

Ungdomsstraff og ungdomsoppfølging

Ungdomsstraff og ungdomsoppfølging ble innført i 2014 og er straffereaksjoner spesielt tilpasset mindreårige med et oppfølgingsbehov.

Straffereaksjonene er basert på tverrfaglig, strukturert oppfølging og gjenopprettende prosess, det vil si at det legges til rette for møte mellom ungdommen og de som er rammet av lovbruddet. Målet er å styrke ungdommen til et liv uten kriminalitet.

Konfliktrådet har det overordnede ansvaret for disse straffereaksjonene

Likheter og forskjeller

Målgruppen for ungdomsoppfølging er unge lovbrøyttere mellom 15-18 år (på gjerningstidspunktet) som har begått ett eller flere lovbrudd, og hvor det vurderes at tverrfaglig oppfølging vil kunne forhindre ny kriminalitet. Ungdomsoppfølging kan både idømmes av domstolen og ilegges av påtalemyndigheten. Gjennomføringstiden er opp til ett år.

Målgruppen for ungdomsstraff er unge lovbrøyttere mellom 15-18 år (på gjerningstidspunktet) som har begått gjentatt og/eller alvorlig kriminalitet, og som kan gjennomføre en reaksjon i frihet forutsatt tett oppfølging. Ungdomsstraff er en strengere reaksjon enn ungdomsoppfølging. Alternativet til ungdomsstraff er gjerne ubetinget fengsel eller de strengeste samfunnsstraffene.

Ungdomsstraff idømmes av domstolen. Gjennomføringstiden kan være på mellom seks måneder og to år. I de alvorligste sakene kan den settes til tre år.

Krav til samtykke

Ungdom og verge, som regel foreldre, må samtykke dersom ungdommen skal gjennomføre en av disse straffereaksjonene. Det er ikke et krav om at fornærmede samtykker til selve reaksjonen, men fornærmede avgjør selv om hun/han ønsker å møte ungdommen til et gjenopprettende møte.

Innhold i ungdomsstraff og ungdomsoppfølging

Straffereaksjonene har flere elementer:

- Ungdommen forplikter seg til å møte fornærmede i et gjenopprettende møte. I dette møtet kan partene i fellesskap snakke ut om sine egne opplevelser og behov knyttet til lovbruddet. Sammen skal de forsøke å finne løsninger som kan rette opp den uretten som har oppstått.
- Fornærmede behøver ikke møte ungdommen hvis han/hun ikke ønsker det.
- Det skal utarbeides en individuelt tilpasset ungdomsplan med konkrete tiltak ungdommen forplikter seg til å følge. Innholdet i planen tilpasses den aktuelle ungdommens utfordringer og behov og inneholder ofte tiltak innenfor barnevern, helsetjenesten, rusomsorgen, politi, kriminalomsorgen, skole, NAV i tillegg til frivillig sektor og privat nettverk. Kriminalomsorgen og politiet er obligatoriske deltakere i saker om ungdomsstraff.
- I tillegg til vilkårene i ungdomsplanen, setter konfliktrådsloven en del generelle vilkår som gjelder for alle som er idømt ungdomsstraff eller ungdomsoppfølging, eksempelvis forbud mot å reise til utlandet uten tiltalelse.
- Ungdommen følges opp av et oppfølgingsteam som har ansvar for de ulike tiltakene i planen. Oppfølgingsteamet skal føre kontroll og hjelpe til slik at ungdommen mestrer tiltakene i planen. Konfliktrådet, ved en ungdomskoordinator, har det overordnede ansvaret for straffegjennomføringen.

Koordineringsgruppe

Alle konfliktråd har en eller flere koordineringsgrupper (KOG). KOG har som oppgave å bistå påtalemyndigheten i vurderingen av hvilke saker som anses egnet for ungdomsstraff og ungdomsoppfølging samt drøfte aktuelle tiltak til ungdomsplanen. I tillegg fungerer det som et

rådgivende organ hvor ungdomskordinator kan drøfte problemstillinger som oppstår under straffegjennomføringen.

KOG består av faste medlemmer og har som regel representanter fra påtale, politi, barnevern og kriminalomsorgen. Noen koordineringsgrupper har bredere faglig tilfang av representanter fra f.eks. spesialisthelsetjenesten, rus, psykisk helse og SLT/SaLTo.

Les mer på konfliktraadet.no

Vedlegg 2

https://bufdir.no/Barnevern/Fagstotte/retningslinjer_for_barnevernets_ansvar_for_barn_som_begar_lovbrudd/#42